

Inhoud

Inleiding

Het beste van IJsland	6
Een bijzonder eiland	17
Gevormd uit vuur en ijs	19

Geschiedenis

Belangrijke data	26
Ultima Thule	31
De komst van het christendom	40
Donkere tijden	45
Op naar onafhankelijkheid	53
Het moderne IJsland	61

Karakteristieken

De IJslanders	71
Taal en literatuur	85
Leven met de natuur	99
De oogst van de zee	111
Eten en drinken	118
Een feest voor natuur- liefhebbers	123

Thema's

De visserij en de politiek	64
Het IJslands	91
In het voetspoor van Njáll	92
Milieukwesties en natuurbehoud	106
De walvisvangst	115

Het uitgaansleven omarmd	150
De wet voorschrijven	172
IJslandse geesten	250
Het IJslandse paard	281
Bloemen tussen de lava	304

Wetenswaard

Helden en heldinnen uit de saga's	94
Het leven op het land	116
Natuurwonderen	202
Zeevogels observeren in IJsland	228
Buitenactiviteiten	270

Reizen door IJsland

Inleiding	137
Reykjavík	141
Het schiereiland Reykjanes	158
Het zuidwesten	167
De Vestmannaeyjar (de Westman-eilanden)	184
Het zuidoosten	195
Snæfellsnes en het westen	207
De Westfjorden	219
De Húnaflói en de Skagafjörður	233
Akureyri en omgeving	241
Grímsey	255

Reizen door IJsland (vervolg)

Het Mývatn	263
Het noordoosten	274
De Oostfjorden	285
Het binnenland	297

Reisinformatie

Vervoer	316
Accommodatie	321
Activiteiten	323
Praktische informatie	331
Taal	339
Lezenswaard	341

Voor een volledige inhoudsopgave van de Reisinformatie zie pagina 315.

Fotoverantwoording	342
Colofon	343
Index	344

Kaarten

IJsland	138
Reykjavík (centrum)	144
Reykjavík	154
Het schiereiland Reykjanes	160
Het zuidwesten	168
Pingvellir	171
Heimaey	187
Het zuidoosten	196
Skaftafell	199
Snæfellsnes en het westen	208
De Westfjorden	220
Het centrale noorden	236
Akureyri	242
Het Mývatn	265
Het noordoosten	277
De Oostfjorden	287
Het binnenland	298

Voorflap IJsland

Achterflap Reykjavík

HET BESTE VAN IJSLAND: TOPBEZIENSWAARDIGHEDEN

Van de magische gloed van het noorderlicht en een meer vol ijsschotsen tot de ruige wildernis van het binnenland en de culturele attracties van Reykjavík: IJsland biedt voor elk wat wils.

△ **Noorderlicht.** Veel mensen bezoeken IJsland speciaal in de donkerste wintermaanden in de hoop het spookachtige noorderlicht te zien. *Zie blz. 203.*

▽ **Blue Lagoon.** Dit bijzondere kuuroord ligt midden in een lavaveld op het schiereiland Reykjanes. Na een middagje relaxen in het geothermisch verwarmde, mineraalrijke water zult u zich als herboren voelen en alvast plannen gaan maken voor uw volgende reis naar IJsland. *Zie blz. 161.*

▷ **Reykjavík.** De hoofdstad van IJsland mag klein en ver van alles weg zijn, het is een leuke, levendige, wereldse stad met veel culturele attracties. De locatie, met uitzicht op de berg Esja, is ronduit spectaculair, het uitgaansleven legendarisch. *Zie blz. 141.*

▽ **Papegaaiduikers observeren.** Grote kolonies van deze grappige vogels huizen op de kliffen aan de kust bij Vík en Látrabjarg en op eilanden zoals Akurey en Lundey (nabij Reykjavík), Drangey, Papey en Heimaey. *Zie blz. 188.*

△ **Heimaey.** Deze typisch IJslandse vissersplaats met een aantrekkelijke haven en twee vulkanische pieken werd in 1973 bijna van de kaart geveegd door een spleeteruptie. Het dorp ligt op het gelijknamige eiland in de Vestmannaeyjar voor de zuidwestkust van IJsland. *Zie blz. 185.*

▷ **Geysir en Gullfoss.** Deze natuurwonderen zijn verplichte kost voor een dagtocht vanuit Reykjavík. Geysir (de Grote Geiser) is de soortnaam voor alle geisers geworden, hoewel zijn buurman Strokkur tegenwoordig beter spuit. In de nabijgelegen dubbele waterval Gullfoss toont de natuur haar indrukwekkende kracht. *Zie blz. 175 en 176.*

▽ **Ísafjörður.** De afgelegen hoofdstad van de prachtige Westfjorden herbergt mooie, gerestaureerde houten huizen uit de 18e eeuw. Het is ook de uitvalsbasis voor liefhebbers van de wildernis die het onbewoonde schiereiland Hornstrandir te voet willen verkennen. *Zie blz. 220.*

△ **Walvisexcursies.** De zee ten noorden van Húsavík is wellicht de beste plek in Europa voor het observeren van deze majestueuze dieren. *Zie blz. 274 en 275.*

◁ **Jökulsárlón.** Hoe vaak u het ook op foto's hebt gezien, niets kan de ijle schoonheid van dit gletsjermeer in het echt overtreffen. Reusachtige, fonkelende brokken ijs die van de Vatnajökull zijn afgebroken, drijven door de lagune naar zee. *Zie blz. 200.*

▽ **Pórmörk.** Een van de spectaculairste, ontoegankelijkste wildernissen van het land wordt afgesloten door drie gletsjers, woeste rivieren en steile berg-hellingen overgroeid met lage berken. *Zie blz. 179.*

HET BESTE VAN IJSLAND: ANDERE HOOGTEPUNTEN

Schitterende landschappen, spectaculaire watervallen, geothermisch verwarmde baden, buitenactiviteiten, een bruisend uitgaansleven en de charmes van de noordelijkste stad van Europa: u vindt het in IJsland.

Een rit op ijslanders.

ECHT IJSLANDS

Paardrijden. Tochten op ijslanders - kleine, taaie, gelijkmatige paarden met veel uithoudingsvermogen - variëren van een uur tot een hele week.

Geothermisch verwarmde zwembaden. Een bijzondere ervaring: van een heet bassin de koele poollucht in stappen.

Pingvellir. Dit natuurlijke amfiteater wordt door de IJslanders vereerd als de

geboorteplaats van hun natie. *Zie blz. 169.*

Onafhankelijkheidsdag.

Elk jaar valt er op 17 juni in het hele land van optochten, straattheater en muziek te genieten.

Gerijpte haai en brennivín. Tijdens het heidense Þorrablót-festival worden traditionele IJslandse gerechten en drankjes met veel smaak geconsumeerd. *Zie blz. 119.*

Het Mývatn-natuurbad (Jarðböðin við Mývatn).

SPECTACULAIRE LANDSCHAPPEN

De kust bij Vík. Zwarte zandstranden, woeste golven en scherpgetande rotsen verlenen het zuidelijkste punt van IJsland een grimmige grandeur. *Zie blz. 181.*

Skaptafell. Dit door gletsjers gedomineerde deel van het grootste nationale park van Europa leent zich voor schitterende tochten. *Zie blz. 198.*

Snæfellsjökull. Via deze mysterieuze vulkaan liet Jules Vernes zijn hoofdpersonen 'Naar het middelpunt der aarde' reizen. *Zie blz. 213.*

Westfjorden. Torenhoge kliffen en afgelegen fjorden in het subarctische noordwesten. *Zie blz. 219.*

Jökulsárgljúfur. De indrukwekkende waterval Dettifoss en de Ásbyrgi-kloof zijn goede redenen voor een bezoek aan dit prachtige gebied in het noordoosten. *Zie blz. 277.*

Herðubreið. Deze berg torent boven de zwarte lavavlakte in het oostelijke binnenland. In deze kale woestijnen vormt het Herðubreiðarlindir-dal een oase van groen. *Zie blz. 309.*

De Snæfellsjökull is de blikvanger op het schiereiland Snæfellsnes.

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN REYKJÁVÍK

Het beeld van Leifur Eiríksson voor de Hallgrímskirkja.

Hallgrímskirkja. Boven in de toren van deze bijzondere kerk, die bijna overal in de stad te zien is, wacht u een adembenemend uitzicht. *Zie blz. 151.*

Nationaal Museum. Een aanrader voor iedereen die meer te weten wil komen over het IJslandse verleden. *Zie blz. 149.*

Nationaal Museum voor Schone Kunsten.

Een licht, ruim opgezet museum waar kunst uit

het binnen- en buitenland valt te bewonderen.

Zie blz. 148.

Het **Cultuurhuis** en het **Sagamuseum** brengen de Middeleeuwen tot leven met handschriften en wassenbeelden.

Zie blz. 147 en 152.

Árbær-openluchtmuseum. Bekijk hoe de IJslanders nog niet eens zo heel lang geleden leefden. *Zie blz. 156.*

Laugardalur. Het grootste sport- en ontspanningsgebied van Reykjavík omvat onder andere een schitterend, geothermisch verwarmd openlucht-zwembad met bubbel- en dompelbaden. *Zie blz. 155.*

Harpa. Aan de havenkant staat het concertcentrum, een prachtig bouwwerk met 'basaltzuilen' die de zee en de lucht weerkaatsen. *Zie blz. 147.*

EEN PARADIJS VOOR VOGELAARS

Het Mývatn. Dit vulkanische meer trekt talloze watervogels, waaronder de grootste populatie broedende eenden ter wereld. *Zie blz. 263.*

Látrabjarg-vogelrotsen.

Op deze spectaculaire kustkliffen nestelen duizenden zeevogels. *Zie blz. 226.*

Grimsey. Klein eilandje met een rijk vogelleven. *Zie blz. 238.*

Króksbjarg en Bakkar.

Kustkliffen met drieteenmeeuwen en noordse stormvogels. *Zie blz. 235.*

Skeiðarársandur. Het grootste broedgebied ter wereld van de grote jager. *Zie blz. 197 en 199.*

Alken.

De Skaftafellsjökull.

VULKANEN EN GLETSJERS

Krafla en Leirhnjúkur.

Een van de explosiefste gebieden van IJsland, vol met kraters, borrelende modderpoelen en nog narokende nieuwe lava. *Zie blz. 268 en 269.*

Hveravellir. Deze prachtige, felblauwe warme bronnen in het kale binnenland van IJsland worden omringd door onwerkelijk gekleurde rotsen. *Zie blz. 301.*

Vatnajökull. De grootste ijskap van heel Europa is beeldbepalend voor Zuid-oost-IJsland. In de zomer kunt u er gletsjertochten maken. *Zie blz. 198.*

Laki en Lakagígar. Hier vond de grootste spleeteruptie in de geschreven geschiedenis plaats. De voorwereldlijke kraters zijn nu overdekt met verend mos. *Zie blz. 197.*

Langjökull. Daal af door tunnels in het ijs naar het hart van deze gletsjer en zie hoe het blauw van tint verandert. *Zie blz. 210.*

Magni en Móði. Bezoek per bus of jeep de dampende, naar de zonen van Thor genoemde kraters die tijdens de eerste fase van de eruptie van de Eyjafallajökull in 2010 zijn ontstaan. *Zie blz. 180.*

Het Mývatn.

GEVORMD UIT VUUR EN IJS

In geologisch opzicht is IJsland een van de jongste landmassa's op aarde. De bevolking is gewend geraakt aan natuurlijke verandering en ontwrichting.

In geologisch opzicht is IJsland pas een baby. Een luttele 20 miljoen jaar geleden begonnen vulkanen op het noordelijkste deel van de Atlantische zeebodem lava uit te braken, waarmee de fundering van het latere IJsland werd gelegd. Dit is nog steeds een van de vulkanisch actiefste plekken op aarde, een plek waar geowetenschappers een land in wording kunnen bestuderen.

Bewegingen van de aardkorst

Volgens de theorie van de platen tektoniek bestaat de aardkorst uit een aantal 'platen' of 'schollen' (afhankelijk van de gehanteerde definitie zeven grote en tientallen kleine), die op het magma in het binnenste van de aarde 'drijven'. Geologische structuren zoals de Andes en de Himalaya getuigen van gigantische botsingen tussen die platen, waardoor de aardkorst ter plekke wordt opgestuwd tot machtige bergketens.

De breukzones tussen de platen worden gekenmerkt door aardbevingen en vulkanisme. Bij convergente plaatgrenzen bewegen de platen naar elkaar toe. De ene plaat schuift geleidelijk onder de andere, waardoor hele stukken aardkorst 'kwijtraken'. Bij divergente grenzen bewegen de platen van elkaar af, waardoor het magma naar boven komt en aan de oppervlakte nieuwe korsten vormt. IJsland ligt pal op een divergente plaatgrens: de Midden-Atlantische Rug, waar de Eurazische en Noord-Amerikaanse plaat uiteendrijven. Het eiland wordt dus letterlijk uit elkaar getrokken, met een snelheid van circa 2 cm per jaar (net zo snel als nagels groeien). De lava die vanuit de aardkern oprijst, vult de breuk op.

Vulkanische gordel

De Midden-Atlantische Rug loopt van zuidwest naar noordoost over het eiland en wordt gekenmerkt door een gordel van vulkanische kraters,

Lavastrroom en rookpluimen bij de Holuhraun-breuklijn, niet ver van de vulkaan Bárðarbunga.

warme bronnen, geisers, solfataren (bijzondere fumarolen: openingen in de aardkorst waar sterk zwavelhoudende gassen en dampen vrijkomen) en aardbevingen. De gordel is in het noorden ongeveer 40 km breed, in het zuiden tot 60 km, en beslaat grofweg een kwart van het eiland.

Bijna al het IJslandse gesteente is, niet zo verrassend, vulkanisch; basalt komt het meeste voor. Het oudste gesteente, dat uit het preglaciale Tertiair stamt, zijn de plateaubasalten van de Oost- en Westfjorden. Meer naar het binnenland komt jongere basaltlava uit de interglaciale perioden voor; op deze open heidegronden is over het algemeen weinig te zien van gletsjerwerking. Nog verder landinwaarts, bij de tegenwoordige vulkanische

De visserij en de politiek

Vanaf de onafhankelijkheid van IJsland in 1944 is het buitenlandse beleid van het land sterk bepaald door de belangen van de visserij.

Sinds 1944 is het buitenlandse beleid van IJsland sterker bepaald door de ontwikkelingen in de internationale visserij dan door de rol die het land speelt als strategisch belangrijk, hoewel legerloos lid van

De kabeljauwvangst is nog steeds belangrijk.

de NAVO. IJsland is zelfs zo afhankelijk van zijn inkomsten uit de visserij dat het elke al dan niet vermeende aantasting van zijn viswateren vastberaden te lijf gaat, wat het verschillende slepende conflicten met andere landen heeft bezorgd, waaronder ook NAVO-bondgenoten.

Een klassiek voorbeeld van het harde IJslandse standpunt zijn de vier 'kabeljauwoorlogen' die het land tussen 1952 en 1976 uitvocht met het Verenigd Koninkrijk (zie blz. 113). Het conflict draaide om de door IJsland voorgestelde uitbreiding van de territoriale wateren, en dus de visgronden, rond zijn kust. Elk van de vier confrontaties eindigde gunstig voor IJsland, met name de laatste, toen het Verenigd Koninkrijk akkoord ging met een exclusieve IJslandse visserijzone van 200 zeemijl.

In de jaren negentig van de vorige eeuw kwamen de diplomatieke betrekkingen met Noorwegen zwaar onder druk te staan omdat IJslandse trawlers hun netten ophaalden in de internationale 'lus' in de Barentszee. Het recentste conflict draait om de Noord-Atlantische makreel. IJsland is sinds 2010 veel meer op makreel gaan vissen, volgens Schotland en andere EU-landen zelfs op onevenredig grote schaal. Schotland verzocht de EU begin 2013 dan ook om economische sancties tegen IJsland. IJsland haalde de schouders op over het dreigement, maar stemde er toch mee in om in het najaar aan de onderhandelingstafel te komen. Twee jaar later liepen de onderhandelingen echter vast.

Verder heeft IJsland geschillen gehad met Noorwegen, Rusland en de EU over de vangstquota voor trekkende vissoorten zoals roodbaars en haring. De visserijkwestie speelde een belangrijke rol bij IJslands langdurige vastberadenheid om buiten de EU te willen blijven. In het verleden toonden alleen de sociaal-democraten zich bereid het lidmaatschap in overweging te nemen. De tegenstanders wezen erop dat IJsland in 1994 al was toegetreden tot de Europese Economische Ruimte en daarmee alle voordelen van het EU-lidmaatschap had zonder alle nadelen.

De crisis van 2008 leek hierin verandering te brengen: IJsland vroeg het lidmaatschap van de EU aan in de hoop op meer financiële zekerheid. Het verzoek was echter meer door nood dan door politieke wil ingegeven. In 2013 schortte de nieuwe centrum-rechtse coalitie de aanvraag op, om het IJslandse verzoek om toetreding tot de EU twee jaar later officieel in te trekken. IJsland blijft voor zijn overleving sterk afhankelijk van de visexport: in 2015 bedroeg het aandeel van de visvangst aan de nationale economie 148,9 miljard *krónur*. Alles wat deze buitengewoon belangrijke industrie kan aantasten, inclusief een EU-lidmaatschap, wordt ontmoedigd. Een enquête in 2012 wees uit dat nog maar een kwart van de IJslanders voorstander van toetreding tot de EU was.

Intussen zijn de internationale betrekkingen er met de controversiële hervatting van de commerciële walvisvangst in 2006 niet eenvoudiger op geworden. IJsland was in 1989 met de walvisvangst gestopt, maar stapte in 1992 uit de Internationale Walvisvaartcommissie. Het lag dan ook voor de hand dat het de walvisvangst op termijn weer zou hervatten. Sinds 2006 heeft het IJslandse walvisvangstbedrijf Hvalur al 700 gewone vinvissen gedood. Meer informatie over de walvisvangst en aanverwante zaken vindt u op blz. 115. □

Veel verwoestender was de uitbarsting van de Lakagígar in 1783, te meer daar de inwoners van IJsland toen niet de moderne technologie te hulp konden roepen. De lavastroom die werd geproduceerd door ongeveer honderd kraters in een spleeteruptie van meer dan 25 km lengte, was de grootste in de bekende menselijke geschiedenis en bedekte uiteindelijk een gebied van 565 km². Het was de meest catastrofale natuurramp die IJsland ooit had meegemaakt. De uitbarsting zelf en de hongersnood die er door de hoge concentratie fijnstof in de atmosfeer op volgde, eisten duizenden mensenlevens (zie blz. 51).

Een andere oude vijand is erosie. Volgens de oude kronieken was IJsland ooit overdekt met bossen, maar nu is er een schrikbarend gebrek aan bomen en bestaat de begroeiing vooral uit struikachtige toendra. De afwezigheid van bomen betekent dat er maar weinig is wat de grond vasthoudt, een slechte zaak op een eiland waar het altijd waait.

Exploitatie van het vulkanisme

Soms kan het natuurgeweld betuegeld worden en geld opleveren. De afgelopen zeventig jaar zijn de IJslandse huizen dankzij geothermische energie voorzien van goedkoop en milieuvriendelijk

Het geothermische veld Hverir bij het Mývatn.

REDDINGSACTIES

Het onvoorspelbare weer kan tot gevaarlijke situaties leiden. Wandelaars en klimmers kunnen het beste hun route vóór vertrek aanmelden bij de National Association of Rescue Groups ('nationale bond van reddingsgroepen'). De vrijwilligers van de NARG organiseren zoekacties wanneer mensen niet volgens schema op hun bestemming aankomen. Ze kunnen het echter niet waarderen als ze hun leven op het spel moeten zetten om mensen te redden die door pure stomiteit in de problemen zijn gekomen, dus neem goede voorzorgsmaatregelen. Waag u niet in uw eentje op een gletsjer en ga niet zonder een gids een onbekende berg op of onbekend terrein in.

heet water, dat op natuurlijke wijze onder de aardkorst is verwarmd. Het water wordt ook gebruikt voor de verwarming van de immense percelen met kassen in Hveragerði, Reykholt, Laugarás en Flúðir. Dit zijn de groente- en fruittuinen van het land, waar met name tomaten, bananen en champignons worden geteeld.

Dankzij de geothermische energie kunnen de IJslanders ook als het 's ochtends bitter koud is en het sneeuwt, baantjes trekken in het openluchtzwembad, om daarna bij te komen in een warm bassin van 45 °C. Zwemmen is hier niet zozeer een hobby als wel een levensstijl; de geothermische baden worden jaarlijks door zo'n 1,6 miljoen mensen bezocht. De IJslanders hebben het idee gekregen dat het geothermische water onuitputte-

een van de belangrijkste broedgebieden ter wereld van de grote jager. Het is fascinerend om te zien hoe deze vogel andere vogels voedsel afhandig maakt - of ze zelf grijpt om ze op te eten.

In het Skaftafell-gebied van het Nationaal Park Vatnajökull, eveneens een uitstekende locatie voor vogelaars, komt de winterkoning veel voor. Met zijn 12-13 cm is hij het kleinste vogeltje van IJsland, maar nog altijd groter dan zijn soortgenoten in naburige landen. Hij geldt als een aparte ondersoort: *Troglodytes troglodytes islandicus*.

Eén IJslandse vogel die u zo goed als zeker niet zult zien, is de waterral. Deze extreem schuwe vo-

gel is zo op zijn hoede dat hij zelfs zelden gefotografeerd wordt, hoewel zijn roep opklinkt uit de rietkragen van de draslanden waarin hij leeft. Grootschalige droogleggingen maken langzaam maar zeker een einde aan zijn habitat. Bovendien is de waterral een gemakkelijke prooi voor de snelle, bloeddorstige nerts, dus zal men zijn roep waarschijnlijk niet lang meer horen in IJsland.

Wilde zoogdieren

IJsland is nooit verbonden geweest met de oudere continenten, dus is het niet zo verwonderlijk dat het vrijwel geen inheemse landzoogdieren telt.

Een zeearend in de vlucht.

VOGELS BIJ HET MÝVATN

Het 37 km² grote Mývatn in het noorden is een uniek meer. Het is slechts 1 tot 4 m diep en wordt gevoed door ondergrondse warme stroompjes uit het nabijgelegen geothermisch en vulkanisch actieve gebied. Die zorgen ervoor dat het water warmer is dan men zo ver naar het noorden op deze hoogte (277 m) zou verwachten. Zelfs in een strenge winter vriest het meer nooit helemaal dicht.

Deze gunstige omstandigheden maken het Mývatn tot een paradijs voor eenden. Alle IJslandse eendensoorten behalve de eider broeden hier. Het talrijkst is de kuifeend, gevolgd door de topper en de smient. Het Mývatn is bovendien het enige bekende broedgebied in Europa van de IJslandse brilduiker. Andere veelvoorkomende soorten

zijn de zwarte zee-eend, de middelste zaagbek, de ijs-eend, de krakeend en de wintertaling. De wilde eend en de pijlstaart komen minder vaak voor. De grote zaagbek, de slobeend en de tafeleend zijn zeldzaam. De harlekijneend, die van snelstromend water houdt, houdt zich op in de naburige rivier Laxá.

In de ongerepte omgeving van het meer leven nog veel andere vogelsoorten. De kuifduiker nestelt bij het Mývatn, de velduil in de naburige moerassen, evenals de watersnip en de grauwe franjepoot. Het smelleken en de giervalk bouwen hun nest in de omliggende bergen. Daarnaast wordt deze rijke regio onveilig gemaakt door veertig soorten knutten (steekvliegjes)!

REIZEN DOOR IJSLAND

Een gedetailleerde gids van het hele land, waarbij de belangrijkste bestemmingen met een cijfer (of letter) zijn aangegeven op de kaartjes (bijvoorbeeld ❶).

Beeld in Arnarstapi.

In het hoge noorden ligt IJsland, een van de spectaculairste bestemmingen ter wereld, waar uitgestrekte leegten zich scherp aftekenen tegen een glasheldere subarctische hemel en waar knusse vissersdorpjes aan de voet van reusachtige kliffen beschutting zoeken tegen Atlantische stormen. IJsland is een paradijs voor liefhebbers van de natuur en het buitenleven, maar door de niet-aflatende tektonische activiteit onder het aardoppervlak ook een surrealistisch oord.

Reykjavík, de kleine, levendige hoofdstad, is een leuk startpunt voor het verkennen van de ‘gouden cirkel’. Deze route voert langs enkele van de bekendste natuurlijke attracties van het land, zoals de waterval Gullfoss, de Geysir waaraan alle spuitende heetwaterbronnen de term ‘geiser’ danken, en het historische Þingvellir. Ook het kuuroord Blue Lagoon is niet ver weg. Voorbij het zwarte strand van Vík, het zuidelijkste punt van IJsland, liggen de toegankelijkste gletsjers van het land en Skaftafell, dat bij het immense Nationaal Park Vatnajökull hoort en een van de geliefdste wandellocaties van de IJslanders is.

Ten noordwesten van Reykjavík ligt het historische schiereiland Snæfellsnes, het decor van tal van IJslandse saga’s, en nog verder weg de afgelegen, winderige Westfjorden, een van de wildste en natste regio’s van het land.

Akureyri, de enige grote stad buiten Reykjavík, is de uitvalsbasis voor het noorden. Het nabije Mývatn, waar u vulkanisme van dichtbij kunt aanschouwen, is de populairste toeristenbestemming buiten de ‘gouden cirkel’. In het noordoosten ligt de Jökulsárgljúfur, deel van het Nationaal Park Vatnajökull. Hier leidt een ontzagwekkende reeks kloven naar de machtigste waterval van Europa, de Dettifoss. De regio Oostfjorden wordt gekenmerkt door vissersdorpjes en ruige landschappen; ondanks de komst van de Fjarðaál-aluminiumsmelterij heeft ze haar rustige karakter behouden.

Tot slot is er het binnenland, volkomen anders dan de rest van IJsland. Waar bijna alle kustwegen geschikt zijn voor gewone auto’s, vereist het binnenland een terreinwagen of speciale tourbus. Waar u aan de kust honderden dorpjes en boerderijen met accommodatie kunt vinden, bent u in het binnenland aangewezen op uw eigen tentje of een kale slaappleaats in een berghut. Aan de kust is het relatief warm, al regent het vaak, maar in het binnenland kan de temperatuur van het ene op het andere moment gevaarlijk dalen. □

Zeehond in Húsey, 60 km ten noorden van Egilsstaðir.

REYKJAVÍK

De noordelijkste hoofdstad ter wereld is een kleurrijke stad. Reykjavik biedt niet alleen vele culturele bezienswaardigheden, maar ook parken en natuurgebieden verrassend dicht bij het centrum.

Reykjavík brengt bezoekers nogal eens in verwarring: is het een kleine stad of een groot dorp? De IJslandse hoofdstad herbergt circa eenderde van de bevolking en is zonder meer het politieke, zakelijke, culturele en intellectuele centrum van het land. Het kan bogen op een gloednieuw concertgebouw van wereldklasse, Harpa, en verschillende kleine, maar bijzondere musea. Aan de andere kant heeft Reykjavík met zijn rustige tempo en bijna landelijke sfeer iets wat het uniek maakt ten opzichte van andere hoofdsteden. Automobilisten stoppen er doodleuk midden op Laugavegur, een winkelstraat met eenrichtingsverkeer, om een praatje te maken met vrienden; de auto's achter hen blijven rustig wachten tot ze klaar zijn. 's Zomers zwemmen er walvissen in de baai, wordt er gepicknickt voor het parlamentsgebouw en spelen de kinderen tot middernacht buiten.

Vanaf de hoger gelegen delen van de stad wordt de blik als vanzelf naar de Esja getrokken, de afgeplatte, vaak met sneeuw bedekte berg aan de overkant van de baai. Hier begon tegen het eind van de 9e eeuw na een paar valse starts de 'officiële' kolonisatie van IJsland. De nederzetting zou eeuwenlang nauwelijks verschillen van andere groepjes boerderijen in het land, hoewel haar edele bestemming al vaststond: weliswaar was de praktische organisatie van de kolonie aan de mens overgelaten, de locatie zelf was gekozen door de heidense goden. Ingólfur Arnarson, die de

titel 'Eerste Kolonist' heeft gekregen, bracht niet alleen zijn familie en vee uit Noorwegen over, maar ook de troon die het symbool van zijn gezag was. Naar goed Vikinggebruik wierp hij bij het naderen van de IJslandse kust de stutten van zijn troon overboord, in het vertrouwen dat de goden ze zouden laten aanspoelen op de plek van hun keuze.

Ingólfur vestigde zich tijdelijk in het zuiden. Pas na ruim drie jaar vonden zijn slaven de stutten terug op de kust van wat nu de hoofdstad van IJsland is. Een van de slaven was niet bepaald ge-

*Het standbeeld van
Jón Sigurðsson.*

HET ZUIDOOSTEN

In het zuidoosten van IJsland ligt het ruige, populaire Skaftafell, dat deel uitmaakt van het Nationaal Park Vatnajökull. Het park is naar de grootste ijskap van Europa genoemd.

De IJslanders zeggen vaak dat hun land de verkeerde naam heeft gekregen, want het is er het grootste deel van het jaar opvallend groen. Maar wie het zuidoosten bezoekt kan niet om het ijs heen, in welk seizoen ook. De regio wordt gedomineerd door de Vatnajökull, de grootste ijskap van Europa. Overal kruipen enorme gletsjers door de kloven van het kustgebergte. De Vatnajökull is zo groot dat alleen een rit langs de zuidflank al enkele uren vergt - maar dat is dan wel een van de gedenkwaardigste ritten die IJsland te bieden heeft. Mocht het spectaculaire landschap u bekend voorkomen, dan kan dat kloppen: het is een populaire filmlocatie. Zo werd hier onder andere de Amerikaanse tv-serie *Game of thrones* opgenomen.

Diep onder de ijskap van de Vatnajökull komen regelmatig vulkanen tot uitbarsting. Dan kan het gebeuren dat een golf van smeltwater en vulkaanpuin met het volume van de Amazone het omringende land overspoelt. Zulke plotseling optredende *jökulhlaups* kunnen enorme verwoestingen aanrichten en boerderijen, bruggen en wegen wegvagen. Zo bekeken is het dus niet zo vreemd dat de eerste Vikingen, onder wie de Eerste Kolonist Ingólfur Arnarson, die drie jaar in het zuidoosten verbleef, de naam 'IJsland' voor het gebied bedachten.

Door de schade die de glaciale vloedgolven aanrichtten, waren hele stukken van de kust eeuwenlang praktisch onbegaanbaar. Totdat de nationale ringweg in 1974 werd voltooid, vielen sommige

delen van het zuidoosten onder de meest afgelegen streken van het land. Wie over land naar Skaftafell of Höfn wilde, moest helemaal via het noorden van het land omrijden - een rit van 1100 km.

Nu loopt er een verharde snelweg van Reykjavik naar het zuidoosten en is de gletsjerrijke Skaftafell-sectie van het Nationaal Park Vatnajökull uitgegroeid tot de populairste wildernis van IJsland. In juni en juli kan het er in het weekend zelfs zo druk zijn dat u, als u rust in de natuur zoekt, beter een ander tijdstip kunt kiezen. Op weg ernaartoe voert de

Het schitterende spel van zonnestralen op een brok ijs.

eerste bewoner van de nabijgelegen hoeve Alviðra was een zoon van de Noorse koning Harald Schoonhaar.

Heiligen en zondaars

Pingeyri 12 (262 inwoners) was de eerste handelspost in de Westfjorden. Het is genoemd naar een oude vergaderplaats, omsloten door muren aan weerszijden van de **Sandfell**, die achter het dorp oprijst. Oude inwoners zeggen zich die muren nog te herinneren. In het dorp zelf ligt de ruïne van een oud paviljoen dat door bezoekers van de vergadering werd gebruikt; het is nu een monument.

U kunt met een terreinwagen naar de top van de Sandfell; lopend kost het u een uur vanuit Pingeyri. Boven wacht u een weids uitzicht over de bergrug tussen de Dýrafjörður en de Arnarfjörður, ‘de Alpen van de Westfjorden’. In de 19e eeuw wilden de Fransen in Pingeyri een kolonie vestigen ter ondersteuning van hun vissersvloot, maar hun plan werd afgewezen. In het nabijgelegen **Haukadalur** bevindt zich wel een begraafplaats voor Franse zeelieden. Het dal was het toneel van de tragische gebeurtenissen uit de saga van Gísli Súrsson. Gísli was vogelvrij verklaard omdat hij uit wraak een moord zou hebben gepleegd; na dertien slopende jaren op de vlucht te zijn geweest werd hij opgespoord en gedood. In het dal, 8 km langs de fjord vanuit Pingeyri, liggen twee ruïnes uit de sagatijd, naar men denkt Gísli’s eigen boerderij Hóll en de naburige hoeve Sæból van zijn zwager.

Het dorp **Hrafnsyri** 13 aan de Arnarfjörður was de geboorteplaats van de nationalist Jón Sigurðsson (zie blz. 56). U vindt hier een klein **museum** (www.hrafnsyri.is; jun.-aug. dagelijks 11.00-18.00 uur) en een aan zijn nagedachte-nis gewijde **kapel**.

Verder naar het westen voert een onduidelijk pad door het Fossdalur omhoog naar de **Kaldbakur** 14, de hoogste berg van de regio. Hij is officieel 998 m, maar de lokale bevolking heeft een steenhoop opgeworpen om de 1000 m vol te maken. Bij helder weer is de dagtocht naar de top zeer de moeite waard,

want het uitzicht reikt dan tot aan de ijskap van de Snæfellsnes.

De waterval **Dynjandi** 15 bestaat uit een reeks cascades aan het begin van de noordelijke arm van de Arnarfjörður. De 100 m hoge Fjallfoss (‘bergwaterval’), de hoofdcascade, valt letterlijk over de rand van de berg en waaiert aan de voet tot een breedte van 60 m uit. De volgende cascades in de reeks zijn de Hundafoss, de Strokkur, de Göngumannafoss, de Hrísvaðsfoss en de Sjóarfoss.

Het meest westelijke punt van Europa

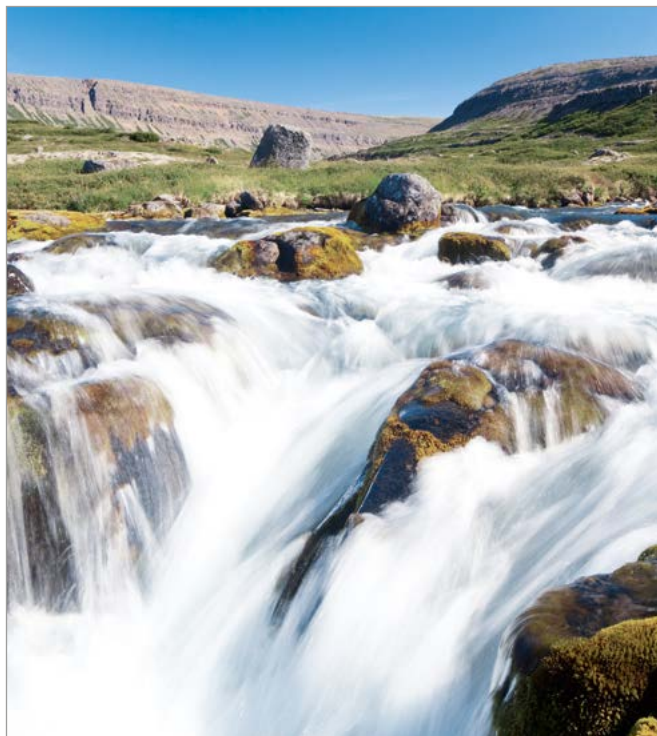
Enkele kilometers verderop splitst de weg zich. Weg 63 voert westwaarts naar de vissersdorpen **Bildudalur** en **Tálknafjörður** (5 km van de hoofdweg). Het **Zeemonstercentrum** (Skrímslasetrið; www.skrimsli.is; half mei-half sep. dagelijks 10.00-18.00 uur) in Bildudalur is echt iets voor cryptozoölogen. Na het zien en horen van de verontrustende films en verhalen kijkt u vast met andere ogen naar het water van de Arnarfjörður.

Van Bildudalur voert de lastige, maar indrukwekkende weg 619 langs de kop van enkele dalen alvorens te eindigen

Opgelet: smalle brug!

De schilderachtige Dynjandi.

Spookweg

Een ander spectaculair uitstapje vanuit Egilsstaðir voert naar Borgarfjörður-Eystri via weg 94 naar het noorden. U passeert **Eiðar**, een voormalige kostschool, alvorens een moerasgebied in te rijden dat aan de noordkant wordt begrensd door de rivier Jökulsá á Dal. Het barst hier van de vogels.

Na een hoge pas komt de **Dyrfjöll**, een van de indrukwekkendste bergtenen van IJsland, in zicht. Aan de linkerkant van de weg ligt de brug van een viskotter verloren in het veld. Een streekbewoner bracht hem hier in de laadbak van zijn auto naartoe omdat hij in Borgarfjörður een boot wilde bouwen, maar

halverwege gaf hij het op, waardoor dit surrealistische plaatje overbleef.

Dit deel van de weg stelt uw zenuwen op de proef: de rotsen lopen steil af naar zee en de sporen van recente aardverschuivingen zijn maar al te duidelijk zichtbaar. Vroeger werden reizigers hier zelfs aangevallen door een monster, Naddi, dat zich in het ravijn ophield. Aan het begin van de 14e eeuw richtte de lokale bevolking een kruis op, dat het monster op afstand moest houden. Het kruis is sindsdien vele malen vervangen, maar het opschrift is altijd hetzelfde gebleven: *Effigiem Christi: qui transis pronus honora* ('Al wie zich hier langs haast, ere het beeld van Christus').

MET DE POSTBUS

Als u geen eigen vervoer hebt en Borgarfjörður-Eystri wilt bezoeken, zit er niets anders op dan een lift te vragen aan de postbode. De postbestelbus vertrekt elke werkdag om 12.00 uur uit Egilsstaðir voor de bergrit naar het dorp. Daar aangekomen doet de bus ook dienst als rijdend postkantoor.

Bloemen tussen de lava

Mossen en korstmossen zijn in hun element op de schijnbaar onvruchtbare, 'kale' vulkanische grond van IJsland. 's Zomers zorgen bloeiende planten voor de nodige kleurige toetsen in het landschap.

Meer dan de helft van het IJslandse landoppervlak bestaat uit woeste grond. Bezoekers die op de luchthaven Keflavík aankomen denken vaak dat ze op de maan zijn beland wanneer ze de boomloze lavavelden en donkere berghellingen in ogenschouw nemen. Niets is minder waar. Hoewel IJsland heel weinig bomen telt en de meeste bovendien vrij laag blijven (vandaar de grap: 'Als je in een IJslands bos verdwaald bent, hoef je alleen maar te gaan staan'), wordt dit ruimschoots gecompenseerd. Overal in het land gedijen mossen, korstmossen en bloeiende planten. Zelfs in de kaalste hooglandgebieden zult u nog af en toe bloemen tegenkomen.

De meest algemene boom, de berk, blijft in de regel een betrekkelijk lage, bossige struik, die vaak in

Een onverwachte explosie van kleuren.

dichte struwelen voorkomt. Op de weinige plekken waar hij opgericht kan groeien, kan hij een hoogte van 10-12 m bereiken. In het kader van de herbebossing zijn veel uitheemse bomen geïntroduceerd, vooral altijdgroene soorten, zodat er nu op veel plaatsen ook gemengde bossen voorkomen. Het grootste bos van IJsland ligt bij Hallormsstaður (zie blz. 290) in de Oostfjorden.

Volgens botanici kwam de helft van alle IJslandse plantensoorten hier al voor de laatste ijstijd voor. Circa 20 procent is geïntroduceerd, bij toeval of met opzet, sinds de kolonisatie van IJsland in de negende eeuw.

De lokale vegetatie wordt als oceanisch-subarctisch gekarakteriseerd. Ongeveer eenderde van de planten is van het arctisch-alpiene type. In moerasen veengebieden komen veel soorten cypergras en zegge voor. Van veenpluis en Scheuchzers ofwel éénarig wollegras werden vroeger pitten vervaardigd voor visolielampen, die de belangrijkste vorm van verlichting boden.

Naast 490 soorten vaatplanten, waarvan er 31 zo zeldzaam zijn dat ze een beschermde status genieten, telt IJsland nog eens liefst 600 verschillende soorten mossen en levermossen. Mossen zijn doorgaans de eerste planten die op lavavelden wortel schieten en de bodem gereedmaken voor verdere kolonisatie door grassen, varens en later ook bomen. Een van de interessantste soorten is *Bryoxiphium norvegicum*, een mossoort die in weerwil van het 'norvegicum' in de naam niet in Noorwegen voorkomt. Het plantje, dat in de VS, Mexico en delen van Azië groeit, is in 1928 voor het eerst in IJsland geïdentificeerd bij het Kleifarvatn. Verder komt het in Europa alleen nog in Noordoost-Groenland voor.

Voedsel voor de dis

In IJsland komen circa 755 verschillende soorten korstmossen en 550 soorten zwammen en paddenstoelen voor, maar het precieze aantal is wegens een gebrek aan lokale lichenologen en mycologen niet bekend. Slechts enkele soorten paddenstoelen zijn schadelijk en geen enkele is dodelijk, dus is paddenstoelen plukken in de herfst een populair tijdverdrrijf. Met enige regelmaat worden er cursussen paddenstoelen herkennen gegeven, die vaak eindigen met een excursie in het veld onder deskundige begeleiding.

Op de heidegronden zijn veel besdragende planten te vinden, zoals kraaiheide, blauwe bosbes en rijsbes. In het najaar trekken hele gezinnen eropuit om de grootste, sappigste bessen te plukken. □

REISINFORMATIE

Vervoer

Reizen naar IJsland	316
Met het vliegtuig	316
Met de boot	316
Pakketreizen	316
Vervoer in IJsland	316
Van/naar de luchthaven	316
Met het vliegtuig	316
Met de bus	317
Met de veerboot	317
Liften	317
Fietsen	317
Met de auto	318
Motorrijden in IJsland	320
Vervoer in Reykjavík	320
Rijden in Akureyri	320

Accommodatie

Algemeen	321
Hotels	321
Pensions	321
Privéwoningen	321
Boerderijen	321
Jeugdherbergen	322
Berghutten	322
Campings	322

Activiteiten

Kunst en cultuur	323
Muziek	323
Theater, ballet en opera	323
Uitgaan	324
Alcohol	324
Cafés en nachtclubs	324
Evenementenkalender	324
Winkelen	325
Wat te kopen	325
Winkels	326
Buitenactiviteiten	327
Vissen	327
Vogels observeren	327
Golf	327
Wandelen	328
Paardrijden	328
Ijsklimmen en gletsjertochten	328
Kajakken	329
Sneeuwscootertochten	329
Skiën	329
Zwemmen	329
Raften	329
Marathonlopen	330
Sport kijken	330
Kinderactiviteiten	330
Faciliteiten	330
In en rond Reykjavík	330

Praktische informatie

Alarmnummer	331
Ambassades en consulaten	331
Bagage	331
Douanevoorschriften	331
Elektriciteit	332
Entreegeld	332
Etiquette	332
Fotografie	332
Gehandicapte reizigers	332
Geldzaken	332
Gezondheid en medische zorg	333
Homoseksualiteit	333
Internet	334
Kaarten	334
Kleding	334
Klimaat	334
Maten en gewichten	335
Media	335
Officiële feestdagen	335
Openbare toiletten	335
Openingstijden	335
Post	335
Reisbudget	336
Reisorganisaties	336
Religie	337
Studenten	338
Telecommunicatie	338
Tijdzone	338
Veiligheid en criminaliteit	338
Wat mee te nemen	338

Taal

Algemeen	339
Uitspraak	339
Geografie	339
In het restaurant	340
Nuttige woorden en uitdrukkingen	340
Borden	340
Getallen	340

Lezenswaard

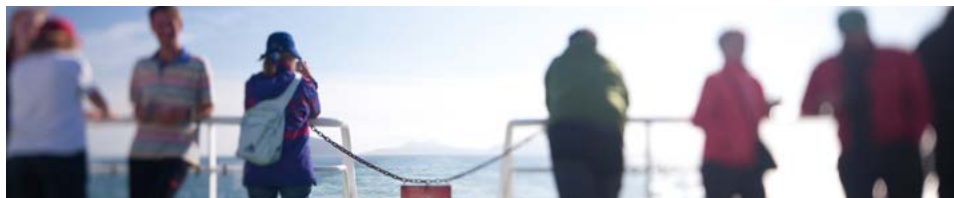
Algemeen	341
Literatuur	341
Saga's	341
Andere <i>Insight Guides</i>	341

Fotoverantwoording **342**

Colofon **343**

Index **344**

V ERVOER

REIZEN NAAR EN VERVOER IN IJSLAND

REIZEN NAAR IJSLAND

Met het vliegtuig

Een vlucht van Amsterdam/Brussel naar IJsland duurt ruim drie uur. Alle internationale vluchten komen aan op Keflavik Airport, 50 km van Reykjavik.

Icelandair (www.icelandair.nl) is de belangrijkste luchtvaartmaatschappij, met vluchten van en naar bijna alle grote luchthavens in Europa. Wilt u in de zomer vliegen, boek dan ruim van tevoren om de prijs zo laag mogelijk te houden. Icelandair wijzigt zijn bestemmingen, prijzen en vluchten regelmatig, dus kijk op de website voor de meest actuele gegevens. Op deze site kunt u ook vluchten boeken.

WOW Air (wowair.nl) is de grootste IJslandse budgetmaatschappij, met vluchten naar IJsland vanuit onder andere Amsterdam en Brussel. De bestemmingen veranderen van jaar tot jaar; kijk voor actuele informatie op de website. WOW Air hanteert variabele prijzen; tickets zijn doorgaans goedkoper als u vroeg boekt.

Boot in de haven van Heimaey.

Met de boot

Mocht u via Denemarken naar IJsland willen reizen, dan is er weliswaar een mogelijkheid om dat - van april tot eind oktober - per veerboot te doen, maar de vaarroutes zijn ingewikkeld en de dienstregelingen variëren per seizoen. Voor meer informatie verwijzen wij u derhalve naar Smyril Line Nederland (www.smyrilline.nl).

Pakketreizen

Binnenlandse vluchten in IJsland zijn relatief goedkoop. De prijzen van huurauto's liggen echter erg hoog, en een auto met vierwiel aandrijving (onmisbaar in de hooglanden) is nóg duurder.

Veel reizigers kiezen daarom voor een pakketreis van een reisorganisatie. Deze lopen uiteen van een eenvoudige fly-drive of een vlucht inclusief bus- of vliegpas tot een zevendaags verblijf in Reykjavik of een volledig verzorgde vakantie in een hotel, op een boerderij of camping. Met dit soort pakketten bent u uiteindelijk vaak goedkoper uit.

VERVOER IN IJSLAND

Van / naar de luchthaven

Met de bus

Na elke binnenkomende vlucht staan er bij de luchthaven bussen van Flybus en Airport Express klaar om passagiers naar Reykjavik te vervoeren; de rit van het vliegveld naar Reykjavik duurt ongeveer 45 minuten. De Airport Express gaat ook naar Akureyri.

De Flybus (<https://www.re.is/flybus>) brengt u naar het BSI-busstation in Reykjavik, waar u moet overstappen op een van de kleinere bussen die naar de belangrijkste hotels gaan. Tickets voor de Flybus zijn te koop bij de automaat of aan het loket bij de uitgang van de luchthaven. Houd de vertrektijden van de bus in de gaten op de schermen.

De Airport Express rijdt rechtstreeks naar meer dan 160 hotels en pensions in Reykjavik. Het wordt aangeraden om online te boeken (www.airportexpress.is), maar u kunt ook naar de balie van Gray Line Iceland in de aankomsthal gaan.

Buslijn 55 van Strætó rijdt - net als de Flybus - van het vliegveld naar het BSI-busstation in Reykjavik, waar u op een andere bus kunt overstappen. Zie <http://straeto.is> voor meer informatie.

Voor de terugreis naar het vliegveld kunt u eveneens kiezen uit de Flybus, de Airport Express of buslijn 55 van Strætó. Veel hotels kunnen een ticket (bijvoorbeeld voor de Flybus) voor u reserveren.

Met het vliegtuig

Vanuit de meeste IJslandse steden kunt u het vliegtuig naar Reykjavik nemen; binnenlandse vluchten zijn relatief goedkoop.

A ACCOMMODATIE

HOTELS, PENSIONS, PRIVÉWONINGEN, BOERDERIJEN, JEUGDHERBERGEN, BERGHUTTEN EN CAMPINGS

Algemeen

In vergelijking met de rest van Europa is accommodatie in IJsland niet goedkoop. Hotelkamers zijn schoon, maar kunnen wat aan de kleine kant zijn. De grotere luxehotels in Reykjavík zijn van alle gemakken voorzien; elders in het land is het in hotels qua faciliteiten doorgaans wat eenvoudiger. Bovendien hebben de meeste gebouwen in IJsland dunne muren.

Vanwege het toenemende toerisme komen er in IJsland steeds meer hotels bij. De meeste accommodatie buiten de grotere steden is alleen open van juni tot september. Reserveren is aan te raden, met name in juli en augustus. Wie ruim van tevoren en/of via internet boekt, vindt vaak uitstekende aanbiedingen. In de periode september-april hanteren hotels die dan open zijn tot 30 procent lagere tarieven. In het hoogseizoen zijn er op campings doorgaans nog wel plekken beschikbaar, maar verder zitten zelfs jeugdherbergen in die periode vaak helemaal vol.

De meeste accommodatie - met uitzondering van campings - kunt u in eigen land boeken via een reisbureau; dat levert vaak de beste tarieven op. Links naar hotels, pensions en campings vindt u op de website van de IJslandse VVV: www.visiticeland.com.

Er bestaat geen compleet overzicht van alle accommodatie in IJsland; wel publiceren organisaties als Hostelling International en Icelandic Farm Holidays elk jaar een brochure met een overzicht van hun aanbod.

Betalen

In hotels worden creditcards over het algemeen wel geaccepteerd, maar bij pensions, boerderijen, jeugdherbergen en campings kunt u vaak alleen contant betalen.

Hotels

Hotels van internationale allure en met een uitgebreid aanbod aan faciliteiten zijn vooral te vinden in de regio's rond Reykjavík en Akureyri; elders in IJsland zijn er maar weinig van dit soort hotels. De meeste grote hotels bieden goede faciliteiten voor mensen met een beperking.

Icelandair Hotels is - de naam zegt het al - een hotelketen van de nationale luchtvaartmaatschappij, met acht prima hotels in het hele land. In het jongste hotel uit de keten, bij de haven van Reykjavík, liggen de prijzen iets hoger dan bij de andere vestigingen. Als u ruim van tevoren online boekt, kunt u een lagere prijs bemachtigen. Tel. 4444000, www.icelandairhotels.com.

De **Fosshotel**-keten beschikt over elf hotels verspreid over het land. Deze hotels hebben meestal geen faciliteiten voor gehandicapten. Ook hier geldt dat u de beste tarieven verkrijgt als u online boekt. Tel. 5624000, www.fosshotel.is.

Middenklassehotels bieden minder faciliteiten, en speciale voorzieningen voor gehandicapten ontbreken er vaak. De kamers beschikken er meestal wel over een eigen badkamer en vaak is er een restaurant. Deze hotels, die doorgaans het hele jaar open zijn, vindt u in Reykjavík en in plaatsen elders in het land. De prijzen ligger er over het algemeen wat lager dan in de luxere hotels.

In de zomer wordt een twaalfal scholen, universiteiten en congresscentra omgevormd tot **Hotel Edda**-'zomerhotels'; ook deze hotels worden beheerd door Icelandair. Ze bieden comfortabele maar nogal studentikoze accommodatie, veelal in kamers met wastafel maar zonder eigen badkamer of toilet. Naast de standaard tweepersoonskamers met gedeelde badkamer zijn er soms ook 'Edda Plus'

tweepersoonskamers met eigen badkamer. Het ontbijt is niet bij de prijs inbegrepen. De meeste Edda-hotels beschikken over een eigen restaurant. Tel. 4444000, www.hoteledda.is.

Pensions

De doorgaans kleine en vaak door families beheerde pensions bieden eenvoudige bed and breakfast-accommodatie. Prijzen kunnen sterk variëren. Pensions zijn een prima optie voor reizigers met een beperkt budget; de faciliteiten zijn doorgaans goed en het is er altijd schoon. De kamers hebben meestal echter geen eigen badkamer, en voorzieningen voor gehandicapten zijn er vaak niet. In het hoogseizoen dient u ruim van tevoren te boeken.

Privéwoningen

Sommige mensen hebben een bed and breakfast bij of in hun eigen huis. De prijzen komen overeen met die van pensions.

Overnachtingen in Reykjavík kunt u boeken bij het officiële toeristenbureau in het stadhuis op Tjarnargata 11, 101 Reykjavík (tel. 4116040, www.visitreykjavik.is).

Boerderijen

Veel boeren in IJsland zijn zich gaan toeleggen op het toerisme. In het hele land bieden boerderijen faciliteiten die variëren van bed and breakfast en 'slaapzakaccommodatie' (zie *kader blz. 322*) tot zomerhuisjes die per week worden verhuurd. Excursies te paard, vissen en andere activiteiten kunnen worden georganiseerd. Niet alle boerderijen zijn nog daadwerkelijk als boerderij in bedrijf.

A CTIVITEITEN

KUNST EN CULTUUR, UITGAAN, FESTIVALS, WINKELN, BUITEN- EN KINDERACTIVITEITEN

KUNST EN CULTUUR

Muziek

IJsland is een land van muziekliefhebbers; dit is duidelijk te merken aan de vele concerten die er het hele jaar door worden gegeven en de vele koren die er in de wintermaanden actief zijn.

Reykjavík staat bekend om zijn bruisende muziekscene. Wekelijks duiken er nieuwe rock-, metal- en experimentele bandjes op, en soms breekt zo'n band internationaal door. Optredens vinden vaak plaats in kleine cafés in achterafstraatjes: kijk in het gratis krantje *Grapevine* voor een concertagenda, of bezoek Reykjavík eind oktober/begin november, tijdens het eclectische vijfdaagse festival *Iceland Airwaves* (zie *kader blz. 325*), met podia in de hele stad.

Reykjavík beschikt sinds 2011 over een schitterend concertgebouw aan de haven, Harpa, waarvan de façade is ontworpen door de kunstenaar Ólafur Elíasson. Het gebouw won in 2013 de Europese Mies van der Rohe-prijs voor hedendaagse architectuur. Het huisvest zowel de IJslandse Opera als het IJslands Symfonieorkest, dat internationale faam geniet en concerten geeft van september tot half juni. Bent u er niet in die maanden, geen nood, want aan het begin van de zomer barst het van de muzikale evenementen, zowel in Reykjavík als daarbuiten. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste jaarlijkse muzikale evenementen en podia. Kijk voor meer informatie op www.icelandmusic.is.

Podia in Reykjavík

Harpa, Austurbakki 2, tel. 5285050 (kassa), www.harpa.is. Het IJslands Symfonieorkest (www.sinfonia.is) geeft

van september-half juni wekelijks concerten met internationale gastoptredens. Harpa is ook de thuisbasis van de IJslandse Opera (zie Theater, ballet en opera, *elders op deze blz.*), die jaarlijks twee tot vier opera's opvoert.

lðónó, Vonarstræti 3, tel. 5629700, www.idno.is. In dit theater worden in de zomer concerten gegeven, van jazz tot piano en theatermuziek.

Sumarjazz Jómfrúin, Lækjargata 4, tel. 5510100. Restaurant Jómfrúin serveert heerlijke Deense sandwiches, maar u kunt er in juni en juli op za. van 15.00-17.00 uur ook gratis jazz-optredens bijwonen.

Nordic House, Hringbraut (bij de universiteitscampus), tel. 5517030, www.nordice.is. Het hele jaar door concerten.

Museum Sigurjón Ólafsson, Laugarnestanga, tel. 5532906, www.lso.is. Jaarlijkse concertreeks met in juli en augustus elke dinsdagavond optredens.

International Organ Summer, Hallgrímskirkja, tel. 5101000, www.listnafelag.is. De concerten in deze kerk in Reykjavík worden georganiseerd door een groep muziekliefhebbers. In de zomer zijn het orgelconcerten.

Podia buiten Reykjavík

Festivals met klassieke muziek in de rest van het land:

Kirkjubæjarklaustur Kamermuziekfestival, Kirkjubæjarklaustur, www.kammertonleikar.is. Dit jaarlijkse festival vindt eind juni plaats (in een weekend), in een prachtige omgeving. Er treden nationale en internationale musici op.

Zomerconcerten in de Akureyrarkirkja, Akureyri, www.akirkja.is/page/sumartonleikar. Jaarlijkse concerten op zondag in juli, in de kerk van Akureyri.

Reykholt Festival, Reykholt, www.reykholtsatid.is. Een gerenommeerd driedaags festival in de laatste week van juli. Klassieke concerten, met optredens van vermaarde musici uit diverse landen.

Skálholt Zomerconcertfestival, kerk van Skálholt, www.sumartonleikar.is. De kerk in deze oude bisschopszetel in het zuidwesten organiseert elk jaar zes weekenden lang concerten, meestal van eind juni tot begin augustus. De nadruk ligt op barokke muziek, met optredens van internationale artiesten.

Blue Church Concert Series, kerk van Seyðisfjörður, www.blaakirkjan.is. Een reeks woensdagavondconcerten in juli en augustus in de pittoreske 'blauwe kerk'.

Theater, ballet en opera

In IJsland worden uitstekende theaterstukken opgevoerd, met internationaal befaamde acteurs en regisseurs. Alle producties in de grotere theaters zijn in het IJslands, maar vaak worden er beroemde werken opgevoerd die bij toeristen wel bekend zijn. De theaters zijn in juli en augustus gesloten.

Bij opera en dans vormt de taal überhaupt geen barrière. De IJslandse Opera is een professionele organisatie van wereldklasse, met de allerbeste zangers. De Iceland Dance Company concentreert zich de laatste jaren puur op moderne dans. De groep bestaat uit IJslandse en internationale dansers en treedt veel op in het buitenland. Opera- en dansvoorstellingen vinden plaats van september tot maart.

Podia in Reykjavík

Iceland Dance Company (in het Stadstheater van Reykjavík), Listabrut 3, tel. 5880900, www.id.is.

PRAKTISCHE INFORMATIE

EEN HANDIG OVERZICHT VAN PRAKTISCHE INFORMATIE, IN ALFABETISCHE VOLGORDE

A Alarmnummer 331	Gezondheid/medische zorg 333	Openingstijden 335
Ambassades en consulaten 331	H Homoseksualiteit 333	P Post 335
B Bagage 331	I Internet 334	R Reisbudget 336
D Douanevoorschriften 331	K Kaarten 334	Reisorganisaties 336
E Elektriciteit 332	Kleding 334	Religie 337
Entreegeld 332	Klimaat 334	S Studenten 338
Etiquette 332	M Maten en gewichten 335	T Telecommunicatie 338
F Fotografie 332	Media 335	Tijdzone 338
G Gehandicapte reizigers 332	O Officiële feestdagen 335	V Veiligheid en criminaliteit 338
Geldzaken 332	Openbare toiletten 335	W Wat mee te nemen 338

Alarmnummer: 112

Voor politie, ambulance, brandweer en in andere noodgevallen belt u **112**.

Ambassades en consulaten

Nederland en België hebben geen ambassade in IJsland, wel in Oslo (Noorwegen). Er is geen IJslandse ambassade in Nederland, maar wel in België. Voor meer informatie kunt u in Nederland de website www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ambassades-consulaten-en-overige-vertegenwoordigingen-raadplegen, in België kunt u kijken op www.diplomatie.belgium.be.

Het IJslandse ministerie van Buitenlandse Zaken biedt een compleet overzicht van diplomatieke vertegenwoordigingen op de website www.mfa.is.

Nederland

Nederlandse ambassade in Oslo (NO)
Oscars Gate 29
0352 Oslo, Noorwegen
Tel. +47-23333600
www.nederlandwereldwijd.nl/landen/noorwegen

België

Belgische ambassade in Oslo (NO)
Munkedamsveien 53B
0244 Oslo, Noorwegen
Tel. +47 23 239 220
diplomatie.belgium.be/norway/

Ambassade van IJsland in België

Schumanplein 11
1040 Brussel
Tel. 02-2385000
www.iceland.is/iceland-abroad/be/nederlands/

Bagage

In hotels, pensions en jeugdherbergen kunnen gasten vaak gratis hun bagage in bewaring geven. Het BSI-busstation in Reykjavik heeft een bagagedepot (tel. 5911000; 4.00-24.00 uur).

Als u tijdens uw verblijf iets verliest, kunt u in Reykjavik terecht bij het loket voor gevonden voorwerpen op het politiebureau op Hverfisgata 113, tel. 4441000; ma. t/m vr. 8.15-15.30 uur.

Douanevoorschriften

Paspoorten en visa

IJsland valt onder het Schengen-akkoord, dat 22 EU-lidstaten vrijstelt

van onderlinge grenscontrole. EU-burgers mogen maximaal drie maanden in andere landen van het Schengengebied verblijven zonder een visum te hoeven aanvragen. Uw paspoort/identiteitskaart dient geldig te zijn tot minimaal drie maanden na de geplande retourdatum.

In- en uitvoerbepalingen

Bezoekers van twintig jaar en ouder mogen 1 liter sterke drank (met maximaal 47 procent alcohol), 1 liter wijn (met maximaal 21 procent alcohol) en 6 liter bier meenemen. Aangezien alcohol in IJsland duur is, kan het de moeite waard zijn dit zelf mee te brengen.

Wie achttien jaar of ouder is, mag 200 sigaretten of 250 gram tabak meenemen.

Er mag belastingvrij tot maximaal 3 kg aan etenswaren worden ingevoerd, tot een waarde van ISK 25.000, maar het is verboden om rauwe eieren, rauwe melkproducten en ongekookte vleeswaren mee te nemen.

Als u bij aankomst of vertrek meer dan 10.000 euro aan IJslands geld bij u hebt, dient u dit aan te geven bij de douane.

T AAL

DE TAAL BEGRIJPEN

Algemeen

Het IJslands - een Noord-Germaanse taal - is nauw verwant aan het Noors en het Faeröers. Het is opmerkelijk dat het IJslands dat vandaag de dag wordt gesproken, niet veel verschilt van de taal van de eerste Noorse kolonisten (zie blz. 91).

Voor buitenlanders is het IJslands een raadsel. Gelukkig spreken veel IJslanders, vooral de jongeren, goed Engels en ook Deens, Noors en Zweeds. Duits en Frans worden niet door iedereen gesproken, maar er wordt wel onderwijs in gegeven.

Van nature zijn de IJslanders terughoudend ten opzichte van buitenlanders. Het kan dus even duren voor u een gesprek met hen aan kunt knopen, maar het is wel de moeite waard. Het wordt in elk geval op prijs gesteld als u een paar woorden IJslands kunt spreken.

Uitspraak

De klemtoon valt op de eerste lettergreep. De volgende voorbeelden voor de uitspraak zijn slechts een richtlijn, want veel 'IJslandse' klanken kennen wij in het Nederlands en Belgisch niet.

Klinkers en medeklinkers

Ð / ð klinkt als een zachte d
Þ / þ klinkt als een zachte t

a als in *dak*
á als in *rauw*
e als in *pet*
é klinkt iets zachter dan in *pet*
i of **y** als in *zin*
i of **y** als in *zien*
o als in *rot*
ó als in *doolt*
ö als in *deur*

u als in *doek*
ú als in *zwoel*

ae als *ai*
au als *ui*
ey/ei als *ee*

fn is een pn als in *open*
g als die wordt gevolgd door een i (niet aan het begin van een woord) is als de j in *ja*
hv klinkt als *kf*
j is als de j in *ja*
ll klinkt als een *tl*
r klinkt zacht, geen harde rollende r
rl is *rtl* als in het Engelse *heartless*
rn klinkt als een *tn*
tn en **fn** worden aan het einde van een zin bijna nooit uitgesproken

Geografie

De onderstaande lijst bevat woorden die veel voorkomen in plaatsnamen, met de vertaling en een voorbeeld erbij.

Á
- *Hvítá*
Borg
- *Dimmuborgir*
Brekka
- *Brekkulækur*
Dalur
- *Fjötisdalur*
Drangur
- *Drangavík*
Eldur
- *Eldfell*
Eyja
- *Flatey*
Fell
- *Snæfell*
Fjall
- *Bláfjöll*
Fjörður
- *Hafnarfjörður*

rivier
witte rivier
rots
donkere rotsen
helling
bergstroom
dal (vallei)
rivierdal
rotspartij
rotsige baai
vuur
vuurberg
eiland
plat eiland
berg
sneeuwberg
berg
blauwe bergen
fjord
havenfjord

Foss
- *Gulfoss*
Gígur
- *Lakagígur*

Gil
- *Jökulgil*
Heiði
- *Hellisheiði*
Hellir
- *Sönghellir*
Hlíð
- *Reykjahlíð*
Hóll
- *Vatnsdalshólar*
Holt
- *Brattholt*
Höfði
- *Höfðabrekka*
Höfn
- *Þorshöfn*
Jökull
- *Vatnajökull*
Lækur
- *Varmilækur*
Laug
- *Laugavatn*
Lind
- *Hvannalindir*

Lón
- *Jökulsárlón*

Mýri
- *Mýrdalsjökull*

Nes
- *Snæfellsnes*

Reykur
- *Reykjanes*

Sandur
- *Mýrdalsandur*
Skarð
- *Kerlingarskarð*

waterval
gouden waterval
krater
koeienmaag-kraters
kloof
gletsjerkloof
heide
grotheide
grot
liederengrotten
helling
dampige helling
heuveltje
meerdalheuvels
heuvel
steile heuvel
kaap
kaaphelling
haven
haven van Thor
gletsjer
meergletsjer
rivier
warme rivier
geiser
geisermeer
bron
engelwortel-bronnen
lagune
gletsjerrivier
lagune
moeras
moerasdal
gletsjer
schiereiland
sneeuwberg
schiereiland
stoom
stoomschier-eiland
zand
moerasdalzand
pas
pas van de trollenvrouw